

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKACE

ID	PHA-02028
Název/motiv mozaiky	Alfa a Omega
Autor	návrh Lumír Šindelář, realizace Antonín Klouda
Datace	1993
Místo	bazilika sv. Petra a Pavla, Štůlcova, Praha 2 - Vyšehrad
GPS souřadnice	50°3'51.937"N, 14°25'3.208"E
Rozměry mozaiky, umístění	výška 1,6 m, šířka 2,1 m Mozaika je umístěna nad postranními vchody do baziliky.
Výška umístění mozaiky nad zemí	3,5 m
Mozaika je směřována na (SS)	západ
Popis okolí, statika budovy	Mozaika se nachází v památkové rezervaci poblíž hřbitova. V okolí se hojně nachází zeleň. Budova nevykazuje žádné praskliny nebo výraznou ztrátu stavebního materiálu.
Poznámky	Na této budově se nacházejí další dvě mozaiky s motivy Cyrila a Metoděje.

HUMANITNÍ PRŮZKUM MOZAIKY

Mozaiky pro tympanony postranních portálů baziliky sv. Petra a Pavla na Vyšehradě v roce 1993 realizoval mozaikář Antonín Klouda. Vznikly podle návrhu Lumíra Šindeláře, který o výzdobě shodně komponovaných děl a jejich smyslu zpětně publikoval článek. Oba obrazy v něm podrobně popsal i s významovými aspekty částí kompozice.

Mozaiky nesou jako hlavní motiv písmena řecké abecedy alfa a omega situovaná v mandorlách obklopených stylizovanými oblaky. Litery zasazené na neutrálním zlatém pozadí tvoří duhové pásy s nepravidelnými okraji. Barva pozadí odkazuje na techniku středověké mozaiky a kompozičně se váže na další starší mozaiky na průčelí baziliky. Spodní okraje kompozic jsou vyplněny dvanácti pahorky cihlově černého zbarvení, které podle legendy vynesl král Vratislav, zakladatel vyšehradské kapituly pro základy chrámu. Ve spodních rozích jsou po bocích pahorků situovány historické postavy, které svými roztaženými křídly ochraňují andělé. Na mozaice Alfa je vlevo vyobrazen první český král Vratislav a vpravo sv. Anežka Česká. Na mozaice Omega je vlevo situována postava Elišky Přemyslovny a vpravo jejího syn Karel IV.

CHARAKTERIZACE PROSTŘEDÍ A SAMOTNÉ MOZAIKY

Působení okolního prostředí, míra zakrytí mozaiky, biologické poškození	Mozaiky jsou částečně chráněny architektonicky vystupujícími prvky po jejich obvodu. Biologické poškození nebylo zaznamenáno.

Ztráty materiálu v ploše

- nebyly zaznamenány

Použitý materiál - kostky a pojiva

Mozaika je sestavena ze štípaných skleněných kostek o přibližné velikosti 1,5 cm x 1 cm. Použité sklo je zakalené. Hojně se vyskytují bubliny. Na povrchu kostek nejsou známky korozního poškození ani znečištění (platí pro pohledovou stranu). Zastoupeny jsou kostky se zlacením.

Pojivo mezi kostkami je šedé až šedohnědé, s viditelnými zrny písku.

- četné bubliny na povrchu skleněných kostek

- zrna písku patrná ve spárovací hmotě

ANALYTICKÝ PRŮZKUM

Optická mikroskopie

- nebyla provedena

POZNÁMKY

Přílohy Literatura

Lumír Šindelář, Mosaiky v postranních tympanonech chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, in: Bořivoj Nechvátal (red.), *Královský Vyšehrad. Sborník příspěvků ke křesťanskému miléniu a k posvěcení nových zvonů na kapitulním chrámu sv. Petra a Pavla*, Praha 2001, s. 341-345.